

YÖNETİM EKONOMİSİ

Hazırlayan
Hayriye TARTICI

YENİ DÜNYA DÜZENİ

- ❑ Uluslararası Ekonomik Bütünleşme
- ❑ Uluslararası Ekonomik Bütünleşme Anlaşmaları

Uluslararası Ekonomik Bütünleşme

“Ekonomik işlevlerin birleşmesi ulusların egemenliklerini tek bir Avrupa devletinde birleştirmelerini zorunlu kılacaktır.”

JEAN MONNET, Avrupa
Hareketinin Kurucusu, 3 Nisan 1952

Uluslararası Ekonomik Bütünleşme

- ❑ Ekonomik Bütünleşme Kavramının Tarihsel Gelişimi
- ❑ Ekonomik Bütünleşme, Bölgeselleşme ve Küreselleşme İlişkisi

Ekonomik Bütünleşme Kavramının Tarihsel Gelişimi

- ❑ 1815 Yılına kadar – Bütünleşmemiş Bir Avrupa
- ❑ 1815-1870: Sanayi Devrimi ve Bütünleşme Dönemi
- ❑ 1870-1914: Ekonomik Bunalım, Korumacılık, İşbirliği Alanları
- ❑ 1914-1945: Ayrışma
- ❑ 1945 Sonrası: Yeni Bir Bütünleşme Çağı ve Avrupa Modeli

Ekonomik Bütünleşme, Bölgeselleşme ve Küreselleşme İlişkisi

Willem Molle'e göre ekonomik bütünleşme kendi başına bir hedef değildir, ancak daha yüksek ekonomik ve siyasi hedeflere ulaşılmasına hizmet ederse de, öncelikli amacı işbirliği yapan birimlerin refah düzeyinin artırılmasıdır

ULUSLARARASI EKONOMİK BÜTÜNLEŞME ANLAŞMALARI

GATT (Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması)

GATT ile uluslararası ticaret sistemi ilk kez kurulmuştur. GATT'ın kuruluşundan günümüze kadar geçen süre içerisinde rekabeti bozucu, ticareti kısıtlayıcı engellerin kaldırılması nedeniyle dünya ticaretinde önemli artışlar kaydedilmiştir.

WTO(DTÖ) DÜNYA TİCARET ÖRGÜTÜ

Hükümetlerin iç ticaret yasalarını ve düzenlemelerini nasıl yapacakları konusunda yasal bir çerçeve ortaya koymaktadır ve toplu görüşmeler ve müzakereler yoluyla ülkeler arasında ticari ilişkilerin geliştirildiği bir platformdur.

IMF (ULUSLARARASI PARA FONU)

1945 yılında, ülkeler arasında ekonomik işbirliğini sağlamak, serbest ticareti desteklemek, bu alandaki kısıtlamaları engellemek, döviz kurlarına kararlılık kazandırmak, ve kısa vadeli dış ödemelerdeki zorlukların çözümüne yardımcı olmak amacıyla kurulmuştur.

AB (AVRUPA BİRLİĞİ)

Ulusların çok önemli karar alanlarını uluslar üstü bir kuruluşa bırakmaları, federalist devlete geçişe çok yakın bir aşamayı ifade eder. Karar süreçlerinde uluslar üstü yasaların ulusları bağlayıcılığı ve oybirliği ile kararın yerini, oy çokluğuna bırakması noktasına kolayca gelinebilir. Bu durumda uluslar üstü kurumun üstlendiği işlevler zaman içinde yeni alanlara yayılma eğilimi gösterir.

ULUSLARARASI FİNANSIN EKONOMİ POLİTİĞİ

Günümüzde çokuluslu kuruluşlar tarafından yapılan doğrudan yabancı yatırımlar sermaye akışının geleneksel araçlarını çeşitlendirmiştir. Hükümetler ve uluslararası organizasyonlar da borç vermek suretiyle veya özellikle az gelişmiş ülkelere resmi hibelerle önemli sermaye kaynakları haline gelmiştir.

Uluslararası finans sistemi içeriği gereği “bunalımlara, paniklere ve kazalara” eğilimlidir.

EFTA (AVRUPA SERBEST TİCARET BİRLİĞİ)

EFTA'nın hedefi: üye ülkeler arası ticarete mevcut gümrük vergisi, eş etkili vergiler ve miktar kısıtlamalarının kaldırılması suretiyle ticaretin serbestleştirilmesi

NAFTA (KUZEY AMERİKA SERBEST TİCARET ANTLAŞMASI)

Kanada, ABD ve Meksika devletlerinin 1989'da kurdukları ticari ve ekonomik birlik.

ECOWAS (Batı Afrika Ülkeleri Ekonomik Topluluğu)

Fransız Batı Afrikasında ekonomik ilişkileri sürdüröbilmek amacıyla 1959 yılında Batı Afrika Gümrük Birliği (CEAO) kurulmuştu. Birliđin başarısız olması sonucu aynı ülkelere başka grupların katılmasıyla ECOWAS 18 Mayıs 1975 yılında Laeos Anlaşmasının imzalanması ile kuruldu.

CEAO (Batı Afrika Ekonomik Topluluğu)

CEAO 1974'de kurulmuştur. CEAO, ECOWAS'ın bir alt grubunu oluşturmaktadır. Toplam nüfusu 50 milyona ulaşan CEAO üyesi ülkeler ise şunlardır: Benin, Burkina Faso, Fildişi Kıyısı, Mali, Moritanya, Nijer ve Senegal.

LAIA (Latin Amerika Entegrasyon Topluluğu)

1980 yılında, Latin Amerika Entegrasyon Topluluğu, 1960 yılında kurulmuş olan LAFTA'nın yerini almıştır. LAIA üyeleri arasında, Arjantin, Brezilya, Şili, Meksika, Paraguay, Uruguay'dır.

ASEAN (Güneydoğu Asya Ulusları Topluluğu)

Kuruluşundan on yıl sonra imzalanan Bali Anlaşmasıyla (1976) ASEAN çerçevesinde üyeler arasında siyasi, sosyal ve iktisadi işbirliği geliştirilmek ayrıca bölgesel tercihli tarifelerin oluşturulması, yatırımların teşvik edilmesi istenmiştir.

ASDB (Asya Kalkınma Bankası)

1966 yılında kurulan Banka'nın amacı, belli başlı projeler için kredi sağlayarak Asya ve Uzak Doğu'daki işbirliğini ve ekonomik kalkınmayı geliştirmektir.

Yeni dünya düzeni çeşitli açılardan ele alınmaktadır. Kimi düşünürler tarihin sonu geldiğini yansıtırken, siyasi yeni birliklerin kurulması ve özellikle Orta Doğu özelinde yazınlar çoğunluktadır. Ekonomik birliklerin devamının sağlanmasıyla ve yenilerinin kurulmasıyla az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin gelişmiş ülkeler seviyelerine ulaşmak için özel çaba gösterdikleri gözlenmektedir.